

Grondwettelijk Hof

**Arrest nr. 49/2022
van 24 maart 2022
Rolnummer : 7579**

In zake : de prejudiciële vraag betreffende artikel 42bis van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971, gesteld door het Arbeidshof te Antwerpen, afdeling Hasselt.

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters L. Lavrysen en P. Nihoul, en de rechters T. Giet, J. Moerman, M. Pâques, D. Pieters en S. de Bethune, bijgestaan door de griffier P.-Y. Dutilleux, onder voorzitterschap van voorzitter L. Lavrysen,

wijst na beraad het volgende arrest :

I. Onderwerp van de prejudiciële vraag en rechtspleging

Bij arrest van 5 mei 2021, waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 20 mei 2021, heeft het Arbeidshof te Antwerpen, afdeling Hasselt, de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Schendt de toepassing van artikel 42bis van de arbeidsongevallenwet zoals uitgevoerd door het koninklijk besluit van 12 december 2006 het gelijkheids- en niet-discriminatiebeginsel en het recht op sociale zekerheid zoals neergelegd in de artikelen 10, 11 en 23 van de Grondwet, in zoverre een gerechtigde van een rustpensioen in de onmogelijkheid verkeert om het genot van een rustpensioen en een arbeidsongevallenuitkering onbeperkt te cumuleren, en dit in het bijzonder sedert de inwerkingtreding van de bepalingen van het koninklijk besluit van 20 januari 2015 tot wijziging van artikel 64 van het koninklijk besluit van 21 december 1967 tot vaststelling van het algemeen reglement betreffende het rust- en overlevingspensioen voor werknemers waarbij het voor een gerechtigde van een rustpensioen mogelijk is gemaakt om een rustpensioen onbeperkt te cumuleren met aanvullende beroepsinkomsten ? ».

Memories zijn ingediend door :

- Joannes Vansummeren, bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. B. Cools en Mr. M. Hoekx, advocaten bij de balie van Limburg;

- de Ministerraad, bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. V. Pertry en Mr. F. Van Beirendonck, advocaten bij de balie te Brussel.

De Ministerraad heeft ook een memorie van antwoord ingediend.

Bij beschikking van 2 februari 2022 heeft het Hof, na de rechters-verslaggevers S. de Bethune en T. Giet te hebben gehoord, beslist dat de zaak in staat van wijzen is, dat geen terechtzitting zal worden gehouden, tenzij een partij binnen zeven dagen na ontvangst van de kennisgeving van die beschikking een verzoek heeft ingediend om te worden gehoord, en dat, behoudens zulk een verzoek, de debatten zullen worden gesloten op 16 februari 2022 en de zaak in beraad zal worden genomen.

Aangezien geen enkel verzoek tot terechtzitting werd ingediend, is de zaak op 16 februari 2022 in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. *De feiten en de rechtspleging in het bodemgeschil*

Joannes Vansummeren wordt op 13 augustus 1993 het slachtoffer van een arbeidsongeval. De Arbeidsrechtbank te Hasselt stelt, bij vonnis van 24 juni 1997, een graad van blijvende arbeidsongeschiktheid van 30 % vast, met 10 maart 1995 als datum van consolidatie.

Vanaf 1 juni 2015 ontvangt Joannes Vansummeren een rustpensioen.

Op 4 mei 2015 en 16 juni 2015 deelt het Fonds voor Arbeidsongevallen (thans : Fedris) aan Joannes Vansummeren mee dat, als gevolg van de aanvang van zijn rustpensioen, de regeling inzake de cumulatie van een rustpensioen en een arbeidsongevallenvergoeding zal worden toegepast, zoals opgenomen in het koninklijk besluit van 12 december 2006 « tot uitvoering van artikel 42*bis* van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971 » (hierna : het koninklijk besluit van 12 december 2006). Vanaf 1 juni 2015 wordt aldus de arbeidsongevallenvergoeding van Joannes Vansummeren verminderd tot het bedrag vastgesteld overeenkomstig artikel 5 van het koninklijk besluit van 10 december 1987 « betreffende de bijslagen verleend in het kader van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971 » en wordt die vergoeding betaald door het Fonds voor Arbeidsongevallen, in plaats van door de arbeidsongevallenverzekeraar.

Op 27 april 2018 stelt Joannes Vansummeren beroep in tegen die beslissing bij de Arbeidsrechtbank te Antwerpen, afdeling Hasselt. De Rechtbank verklaart de vordering van Joannes Vansummeren ongegrond bij vonnis van 3 april 2019. Tegen dat vonnis stelt Joannes Vansummeren hoger beroep in bij het verwijzende rechtscollege, dat bij arrest van 5 mei 2021 de hiervoor weergegeven prejudiciële vraag stelt.

III. *In rechte*

- A -

A.1.1. De Ministerraad voert aan dat de prejudiciële vraag onontvankelijk is. Artikel 42*bis* van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971 (hierna : de wet van 10 april 1971) verleent slechts een machtiging aan de Koning om te « bepalen in welke mate en onder welke voorwaarden de cumulatie toegestaan is van de ter uitvoering van deze wet toegekende prestaties en die welke krachtens andere sociale zekerheids- of voorzorgsregelingen toegekend worden ». Ter uitvoering van die bepaling werden in het koninklijk besluit van

12 december 2006 de regels inzake de cumulatie van een arbeidsongevallenvergoeding en een rustpensioen vastgesteld. Het Hof is niet bevoegd om de bepalingen van een koninklijk besluit te toetsen.

A.1.2. Voor zover de prejudiciële vraag ontvankelijk zou zijn, meent de Ministerraad dat zij ontkennend dient te worden beantwoord. Het verschil in behandeling waarop de prejudiciële vraag betrekking heeft, kent een redelijke verantwoording en is derhalve bestaanbaar met het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie, zoals gewaarborgd bij de artikelen 10 en 11 van de Grondwet. Evenmin is er sprake van een schending van artikel 23 van de Grondwet, aldus de Ministerraad.

A.2. Joannes Vansummeren is van mening dat de prejudiciële vraag bevestigend moet worden beantwoord. De artikelen 10 en 11 van de Grondwet worden geschonden omdat er sprake is van een ongerechtvaardigd verschil in behandeling tussen, enerzijds, gepensioneerden die arbeidsongeschikt zijn geworden als gevolg van een arbeidsongeval en, anderzijds, arbeidsgeschikte gepensioneerden. De beperking van de mogelijkheid om een rustpensioen en een arbeidsongeschiktheidsvergoeding te cumuleren, is eveneens in strijd met het recht op sociale zekerheid, zoals gewaarborgd bij artikel 23, derde lid, 2°, van de Grondwet.

- B -

B.1. De prejudiciële vraag heeft betrekking op de samenloop van een arbeidsongevallenvergoeding met een rustpensioen. Het verwijzende rechtscollege vraagt meer bepaald aan het Hof of het bestaanbaar is met de artikelen 10, 11 en 23 van de Grondwet dat de prestaties toegekend ter uitvoering van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971 (hierna : de wet van 10 april 1971) worden verminderd wanneer de door een arbeidsongeval getroffen persoon tevens recht heeft op een rustpensioen, terwijl het rustpensioen, sinds de inwerkingtreding van het koninklijk besluit van 20 januari 2015 « tot wijziging van artikel 64 van het koninklijk besluit van 21 december 1967 tot vaststelling van het algemeen reglement betreffende het rust- en overlevingspensioen voor werknemers », in beginsel onbeperkt kan worden gecumuleerd met beroepsinkomsten.

B.2. De Ministerraad voert aan dat de prejudiciële vraag onontvankelijk is, omdat het in die vraag vermelde verschil in behandeling zou voortvloeien uit het koninklijk besluit van 12 december 2006 « tot uitvoering van artikel 42*bis* van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971 » (hierna : het koninklijk besluit van 12 december 2006) en niet uit artikel 42*bis* van de wet van 10 april 1971.

B.3.1. Artikel 42*bis* van de wet van 10 april 1971, zoals toepasselijk op het ogenblik dat het recht van de appellant in het bodemgeschil op een rustpensioen is ontstaan, bepaalt :

« De Koning kan bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad bepalen in welke mate en onder welke voorwaarden de cumulatie toegestaan is van de ter uitvoering van deze wet toegekende prestaties en die welke krachtens andere sociale zekerheids- of verzorgingsregelingen toegekend worden.

Het Fonds voor arbeidsongevallen wordt in de rechten gesteld van de betrokkene voor het gedeelte van de prestaties dat bij toepassing van het eerste lid niet met een pensioen mag worden samengevoegd. De waarde van dit gedeelte, dat overeenstemt met een desgevallend aan de index van de consumptieprijzen gekoppelde vergoeding en rente, wordt als kapitaal gestort bij het Fonds voor Arbeidsongevallen. De Koning bepaalt, bij in Ministerraad overlegd besluit, de voorwaarden, termijnen en modaliteiten van deze overdracht.

Onverminderd de bepalingen van de artikelen *51bis* en *51ter*, maken in geval van cumulatie die aanleiding geeft tot de indeplaatsstelling de instellingen en personen bedoeld bij de artikelen 49, 51 en 106, de verschuldigde prestaties, verminderd met het gedeelte dat overeenkomstig het voorgaande lid als kapitaal werd gestort, over aan het Fonds voor arbeidsongevallen onder de voorwaarden en volgens de modaliteiten bepaald door de Koning.

Door deze overmaking worden de rechten en plichten van de genoemde instellingen en personen, binnen de grenzen van deze overdracht, overgenomen door het Fonds voor arbeidsongevallen ».

Het eerste lid van artikel *42bis* werd ingevoegd bij artikel 345 van de wet van 20 juli 2006 « houdende diverse bepalingen ». Die bepaling is in werking getreden op 1 januari 2007.

Bij het koninklijk besluit van 23 november 2017 « tot wijziging van de arbeidsongevallen- en beroepsziekten-wetgeving ter uitvoering van artikel 16 van de wet van 16 augustus 2016 met betrekking tot de fusie van het Fonds voor arbeidsongevallen en het Fonds voor de beroepsziekten » werden in artikel *42bis* van de wet van 10 april 1971 de woorden « het Fonds voor Arbeidsongevallen » vervangen door « Fedris ». Die wijziging heeft geen weerslag op het onderzoek van de prejudiciële vraag.

B.3.2. Ter uitvoering van artikel *42bis* van de wet van 10 april 1971 bepalen de artikelen 1 en 2 van het koninklijk besluit van 12 december 2006 :

« Artikel 1. Met uitzondering van de hierna bepaalde regelen nopens de gedeeltelijke samenloop met pensioenen, worden de prestaties toegekend ter uitvoering van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971 onbepaald gecumuleerd met die verleend krachtens alle andere sociale zekerheids- en verzorgingsregelen onder voorbehoud nochtans van de in die regelingen voorziene beperkingen of uitsluitingen.

Art. 2. § 1. Vanaf de eerste dag van de maand vanaf dewelke een recht ontstaat op een rust- of overlevingspensioen krachtens een Belgische of buitenlandse regeling voor rust- of overlevingspensioenen, worden de eventueel overeenkomstig artikel 27*bis* van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971 geïndexeerde jaarlijkse vergoedingen of renten of de bijslagen verminderd tot de bedragen vastgesteld overeenkomstig artikel 5 van het koninklijk besluit van 10 december 1987 betreffende de bijslagen.

Voor de toepassing van dit besluit wordt het invaliditeitspensioen of een als zodanig geldende uitkering toegekend krachtens een Belgische of buitenlandse regeling of een regeling van toepassing op het personeel van een volkenrechtelijke instelling als een als rustpensioen geldende uitkering beschouwd vanaf de eerste dag van de maand die volgt op de maand waarin de gerechtigde 65 jaar wordt.

§ 2. Het bedrag waarop de getroffenene of de rechthebbende overeenkomstig § 1 nog aanspraak kan maken, wordt verminderd met het gedeelte van de waarde van de rente dat in kapitaal werd uitgekeerd of met het in een hypothetische rente omgezette bedrag in gemeen recht toegekend als vergoeding van de lichamelijke schade, zoals zij gedekt is door de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971.

§ 3. Wanneer het gaat om een rust- of overlevingspensioen van een mijnwerker, die gedurende zijn loopbaan omwille van een arbeidsongeval alle verdere beroepsactiviteit heeft moeten stopzetten of de ondergrondse arbeid heeft moeten verlaten teneinde op de bovengrond tewerkgesteld te worden, wordt voor de toepassing van dit besluit per percent blijvende arbeidsongeschiktheid het bedrag in aanmerking genomen dat van toepassing is voor de getroffenenen van wie de blijvende arbeidsongeschiktheid meer dan 65 % bedraagt ».

Krachtens artikel 9 ervan is het koninklijk besluit van 12 december 2006 in werking getreden op 1 januari 2007.

B.4.1. Uit het bovenstaande volgt dat sinds 1 januari 2007 de regel volgens welke de prestaties toegekend met toepassing van de wet van 10 april 1971 al dan niet worden verminderd wanneer het slachtoffer van een arbeidsongeval tevens recht heeft op een rustpensioen, voortvloeit uit het koninklijk besluit van 12 december 2006, en dus niet uit artikel 42*bis* van de wet van 10 april 1971. Die laatste bepaling machtigt de Koning slechts ertoe te bepalen « in welke mate en onder welke voorwaarden de cumulatie toegestaan is van de ter uitvoering van deze wet toegekende prestaties en die welke krachtens andere sociale zekerheids- of verzorgingsregelingen toegekend worden ». Zoals het Hof heeft geoordeeld bij zijn arrest nr. 64/2008 van 17 april 2008, is een dergelijke machtiging, op zich genomen, niet onbestaanbaar met de artikelen 10, 11 en 23 van de Grondwet.

B.4.2. Het Hof vermag zich slechts uit te spreken over het al dan niet verantwoorde karakter van een verschil in behandeling, ten aanzien van de bepalingen van de Grondwet op de naleving waarvan het Hof vermag toe te zien, wanneer dat verschil aan een norm met wetgevend karakter kan worden toegeschreven. Noch artikel 26, § 1, van de bijzondere wet van 6 januari 1989, noch enige andere grondwettelijke of wettelijke bepaling verleent het Hof de bevoegdheid om bij wijze van prejudiciële beslissing uitspraak te doen over de vraag of een koninklijk besluit al dan niet bestaanbaar is met die bepalingen van de Grondwet.

Zoals blijkt uit hetgeen is vermeld in B.4.1, dient het concrete verschil in behandeling waarover het Hof wordt gevraagd zich uit te spreken, te dezen niet te worden toegeschreven aan een norm met wetgevend karakter, maar aan een koninklijk besluit.

B.4.3. Ten slotte dient te worden opgemerkt dat, wanneer een wetgever een machtiging verleent, aangenomen dient te worden - behoudens aanwijzingen in de tegenovergestelde zin - dat hij de gemachtigde enkel de bevoegdheid verleent om die machtiging aan te wenden in overeenstemming met de Grondwet. Het staat aan de bevoegde rechter na te gaan of de gemachtigde de hem toegekende machtiging al dan niet te buiten is gegaan.

B.5. De prejudiciële vraag behoort niet tot de bevoegdheid van het Hof.

Om die redenen,

het Hof

zegt voor recht :

De prejudiciële vraag behoort niet tot de bevoegdheid van het Hof.

Aldus gewezen in het Nederlands en het Frans, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, op 24 maart 2022.

De griffier,

De voorzitter,

P.-Y. Dutilleux

L. Lavrysen